

tasavvur

tekirdag ilahiyat dergisi | tekirdag theology journal

e-ISSN: 2619-9130

tasavvur, Aralık/December 2025, c. 11, s. 2: 1085-1122

***Diyanet İlmî Dergi'de Tefsir Anabilim Dalı Hakkında Yayımlanmış Makaleler:
Bibliyografik Bir İnceleme (1992-2024 Yılları Arası)***

*Articles Published in Diyanet İlmî Dergi on Department of Tafsir: A Bibliographical Review
(Between the Years 1992-2024)*

Mehmet KAYA

Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir ABD,
Associate Professor, Selçuk University, Faculty of Theology, Department of
Tafsir

kayamehmet@selcuk.edu.tr

ORCID: 0000-0003-0066-5232

DOI: 10.47424/tasavvur.1774346

Makale Bilgisi | Article Information

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 30 Ağustos / August 2025

Kabul Tarihi / Date Accepted: 16 Ekim / October 2025

Yayın Tarihi / Date Published: 31 Aralık / December 2025

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Aralık / December

Atıf / Citation: Kaya, Mehmet . "Diyanet İlmî Dergi'de Tefsir Anabilim Dalı
Hakkında Yayımlanmış Makaleler: Bibliyografik Bir İnceleme (1992-2024 Yılları Arası)

". *Tasavvur - Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 11 /2 (Aralık 2025): 1085-1122.

<https://doi.org/10.47424/1774346>

İntihal: Bu makale, ithenticate yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by ithenticate. No plagiarism detected.

web: <http://dergipark.gov.tr/tasavvur> | <mailto:ilahiyatdergi@nku.edu.tr>

Copyright © Mehmet Kaya. Published by Tekirdağ Namık Kemal

Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi / Tekirdag Namık Kemal University,

Faculty of Theology, Tekirdag, 59100 Turkey.

CC BY-NC 4.0

Öz

Bu makalede *Diyanet İlmî Dergi’de* 1992-2024 yılları arasında yayımlanmış tefsir anabilim dalı hakkındaki makaleler bibliyografik açıdan incelenmiştir. *Diyanet İlmî Dergi* 1962 yılından itibaren yayımlanmaya başlanmakla birlikte dergi 1992 yılında akademik bir yapıya kavuşmuştur. Bu yıldan önceki sayılarda daha çok vaaz ve hutbe tarzında kısa yazıların yayımlanması ve sayfa sınırı *Diyanet İlmî Dergi’de* altmış beş yıl boyunca tefsir anabilim dalı hakkında yayımlanan makaleleri inceleme olanağı tanımadığı için çalışma derginin otuz iki yıllık yayın hayatı ile sınırlandırılmıştır. *Diyanet İlmî Dergi* toplumu dinî açıdan aydınlatmakla görevli bir kurum olan Diyanet İşleri Başkanlığı’nın bir yayını olması, uzun tarihî geçmişi ve güvenilir bir yayın olması açısından örneklem olarak seçilmiştir. Çalışma, dergide tefsir anabilim dalı hakkındaki 1992-2024 yılları arasında yayımlanan makalelerin toplu bir listesinin vererek araştırmacılara bibliyografik bir veri sunması açısından önemlidir. Bununla birlikte dergide yayımlanmış bazı makalelerin birkaç konuyu barındırmış olması bu makalelerin tasnifini zorlaştırmıştır. Çalışmada karşılaşılan bu problem makalenin, ana temasına uygun başlığın altında zikredilmesiyle aşılmaya çalışılmıştır. Temelde nitel araştırma yönteminin doküman inceleme tekniğine dayalı olarak kaleme alınan bu çalışmada *Diyanet İlmî Dergi’de* yayımlanan tefsir anabilim dalı hakkındaki makalelerin ilgili olduğu alanlar, bu makalelerin dergide yayımlanan diğer makalelere oranı, makalelerin yıllara göre yayımlanma sayısı ve dergide en çok makalesi yayımlanan yazarlar hakkındaki veriler nitel araştırma yöntemi ile elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Tefsir Anabilim Dalı, Dergi, Diyanet İşleri Başkanlığı, Diyanet İlmî Dergi.

Abstract

This article examines bibliographically the articles on the department of tafsîr published in *Diyanet İlmî Dergi* between 1992 and 2024. Although *Diyanet İlmî Dergi* began publication in 1962, it acquired an academic structure in 1992. Because the issues prior to this year primarily featured short articles in the form of sermons and khutbahs, and because the page limit precluded the ability to examine articles on the field of tafsîr published in *Diyanet İlmî Dergi* over the course of sixty-five years, the study was limited to the journal's thirty-two-year

publication period. *Diyanet İlmî Dergi* was chosen as a sample because it is a publication of the Presidency of Religious Affairs, an institution responsible for enlightening society in terms of religion, and because it has a long history and is a reliable publication. The study is important in that it provides bibliographic data to researchers by providing a collective list of articles published in the journal about the department of tafsîr between the years 1992-2024. However, some articles published in the journal covered multiple topics, making classification difficult. This problem, encountered in this study, was overcome by listing the articles under a title appropriate to their main theme. In this study, which was written based on the document review technique of the qualitative research method, the fields to which the articles about the department of tafsîr published in *Diyanet İlmî Dergi* are related, the ratio of these articles to other articles published in the journal, the number of publications of the articles by year, and the data about the authors with the most articles published in the journal were obtained with the qualitative research method.

Keywords: Tafsîr, Department of Tafsîr, Journal, Presidency of Religious Affairs, Diyanet Journal.

Giriş

Bilim insanları tarafından üretilen bilginin akademik dünyaya aktarılmasında akademik dergilerin çok büyük bir rolü vardır.¹ “Bir bilimsel alan, disiplin veya alt disiplinde yapılan özgün bir araştırmayı ya da güncel gelişmeleri yayma amacı ile ayda bir, ya da iki veya üç ayda bir çıkarılan süreli yayın” şeklinde tanımlanan² dergiler özgün kuram, inceleme, araştırma ve uygulamaların, akademik çevreler tarafından tartışıldığı bir platform olarak³

¹ Mustafa Koç, “Diyanet İlmî Dergi’de Din Bilimleri ile İlgili Yayınlanan Makaleler (1962-2004) Üzerine Bibliyografik Bir Araştırma”, *Diyanet İlmî Dergi* 41/2 (2005), 113.

² Dergipark Akademik, “Akademik Süreli Yayıncılık Hakkında Önemli Hatırlatmalar” (Erişim 05.05.2025); ayr. bk. Azime Nehir Özdemir - Yusuf Alpaydın, “Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Yayıncılık: Üniversite Dergilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *Yükseköğretim Dergisi* 8/1 (2018), 10.

³ Paul Kubicek, “Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?” (Görüşmeci: Funda Başaran vd., *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi* 40, (2024), 10.

bilginin, düşüncelerin, araştırmaların paylaşılması, çoğalması ve birbiri üzerine inşa edilmesi açısından önemlidir.⁴ Kitap yayınının uzun zaman alması sebebiyle hızlı bilimsel iletişim ortamı gereksinimindedoğan ⁵ akademik dergiciliğin tarihi 350 yıl öncesine uzanmaktadır.⁶ Bugün dünya genelinde 10 bin civarındaki dergi yayıncısının kontrolündeki 25 bin hakemli dergide yılda 1,5 milyon makale yayımlanmaktadır.⁷

Ülkemizde ise akademik dergicilik 150 yıl önce başlamıştır. 1849 yılında yayımlanmaya başlayan ilk tıp dergisi *Vekayi-i Tıbbiye* ile akademik dergiciliğe adım atılmıştır.⁸ Cumhuriyetin ilanı ile birlikte akademik dergilerin sayısı artış göstermekle birlikte, esas gelişim 1980’li yılların sonlarına tekabül etmektedir. Bu artışa, bu dönemde üniversite sayısındaki artış ve dergilerin akademik yükseltmelerde oynadıkları önemli rol sebep olmuştur.⁹ Ülkemizde 2001 yılında yürürlüğe giren Doçentlik Sınav Yönetmeliği ile birlikte dergilerin akademik yükseltmelerdeki rolü artmış ve “Ulusal Hakemli Dergi” tanımı getirilmiştir.¹⁰ Bugün dünya çapındaki dergilerin sayısının 50.000’in üzerinde olduğu ifade edilmektedir.¹¹ 2023 yılı sonu verilerine göre ise ülkemizde üniversitelerin 1.464, şahıs yayıncıların 624 ve derneklerin 263 olmak üzere iki

⁴ Miguel A. Santos-Rego vd., “Research and Knowledge Transfer in Educational Sciences: An Issue of Social Justice”, *Ediciones Universidad De Salamanca* 36/2 (2024), 119.

⁵ bk. Bruce A. Thyer, “The Importance of Journal Articles”, *Preparing Research Articles*, ed. Bruce A. Thyer (England: Oxford University Press, 2008), 4-5; Yaşar Tonta, *Dünyada ve Türkiye’de Akademik Dergicilik ve Yönelimler*, Dünyada ve Türkiye’de Akademik Dergicilik ve Yönelimler Raporu (Ankara: Tedmem, 2015), 13; Kubicek, “Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?”, 12.

⁶ Tonta, *Dünyada ve Türkiye’de Akademik Dergicilik ve Yönelimler*, 12.

⁷ Tonta, *Dünyada ve Türkiye’de Akademik Dergicilik ve Yönelimler*, 14.

⁸ Aşlı Yapar Gönenç, “Türkiye’de Dergiciliğin Tarihsel Gelişimi”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 29 (2011), 64.

⁹ Türkiye’de dergiciliğin gelişimi hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Gönenç, “Türkiye’de Dergiciliğin Tarihsel Gelişimi”, 64-77.

¹⁰ Nazmi Koçak, *Türkiye Akademik Dergiler Rehberi (2007-2008)* (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2008), 10.

¹¹ Mümin Köksoy, “Uluslararası Bilimsel Dergiler ve Bilig” 8 (1999), 2.

binin üzerinde hakemli dergi yayımlanmaktadır.¹² Bu dergilerin büyük çoğunluğu ise sosyal bilimler alanına ilişkindir.¹³

Dergiler, araştırma sonuçlarının ve akademik ortamda üretilen bilginin akademik topluluğun üyeleri arasında paylaşılmasını ve hakem süreçleri ile üretilen bilginin güvenilirliğini sağlama işlevi yerine getirir. yerine getirmenin¹⁴ Bunun yanı sıra araştırma gündemlerinin belirlenmesine, bilginin kontrollü biçimde artmasına ve araştırmacıların yayın yapabilmesine imkân sağlar.¹⁵ Yeni fikirlere ve tartışmalara ilham veren toplumsal değişimlerin ve akademik ilginin bir parçası olan dergiler,¹⁶ herhangi bir alanda ortaya çıkan perspektifleri, metodolojileri, teorileri ve zorlukları takip etmek için en iyi yerdir. Bu yönüyle akademik dergiler bir disiplinin münakaşa ve sınama platformu olarak da görülebilir.¹⁷ Akademik dergiler, yayımlanacak çalışmaların belli ölçütlere ve şablonlara göre düzenlenmesini sağlayarak¹⁸ bilginin aktarımında standart bir formun yakalanmasına katkı sağlar.

Akademik dergilerin belli standartlara sahip olması beklenmektedir. Buna göre akademik dergi yüksek akademik standartlara sahip olup çeşitli bakış açılarını ve deneysel, kavramsal, metodolojik tartışmaları teşvik etmelidir. Ayrıca ilginç ve önemli konularda çalışmalar yayımlamalı, yeni yaklaşımlara açık ve şeffaf olmalı, inceleme süreçleri adil, makaleleri açık ve mümkün

¹² bk. Abdullah Demir, "Türkiye'de Hakemli Dergi Yayıncılığı: Mevcut Durum ve İhtiyaçlar » İSNAD Atıf Sistemi", *İSNAD Atıf Sistemi* (blog), 28 Eylül 2023.

¹³ Özdemir - Alpaydın, "Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Yayıncılık", 9.

¹⁴ Kubicek, "Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?" (Görüşme 2024), 11; Hediyeullah Aydeniz, "Türkiye'de Akademik Bilgi Üretimi-2: Hediyeullah Aydeniz İle Akademik Dergiciliğe Editör Penceresinden Bakmak" (Görüşmecisi: Ahmet Güven, *Düşünce ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi* 3 Görüşme 2020), 175.

¹⁵ Akademik dergilerin önemi hakkında bk. Thyer, "The Importance of Journal Articles", 1-16; Kubicek, "Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?" (Görüşme 2024), 10; Matko Marusic, "The Purpose of Scientific Journals: Small Is Important", *The Journal Of Tehran University Heart Center* 4/3 (2009), 143-146.

¹⁶ Kubicek, "Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?", 29.

¹⁷ Kubicek, "Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?", 12.

¹⁸ Nazmi Kozak, "Türkiye'de Yayımlanan Akademik Dergilerin Niteliklerindeki Zaman İçerisindeki Değişim Nedenleri: Sağlık, Sosyal ve Teknik Bilim Alanlarında Yayımlanan Dergiler Üzerine Bir İnceleme", *Bilgi Dünyası* 4/2 (2003), 151.

olduğunca geniş bir kitle tarafından erişilebilir olmalıdır.¹⁹ Akademik dergilerin ayrıca farklı konularda özgün araştırmalara, yeni yaklaşım ve yöntemlere alan açması, eleştiri ve tartışma kültürünü teşvik etmesi gerekir.²⁰

Bibliyografik çalışmalar araştırmacılara merak ettikleri veya çalışmak istedikleri konular hakkında derli toplu ve akademik veriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu tarz çalışmalar aynı zamanda sonraki çalışmalar için kaynak olma özelliği de taşımaktadır.²¹ Bibliyografik çalışmalar ayrıca ilgili bilim dalı hakkında yapılmış çalışmalarda yoğunlaşılan yahut eksik bırakılan konular hakkında veri sunarak sonraki süreçte yapılacak çalışmalara da yön vermektedir.²²

Bu çalışmada ülkemizin en köklü dergilerinden biri olan *Diyanet İlmî Dergi’*de 1992-2024 yılları arasında yayımlanan Tefsir anabilim dalı hakkındaki makaleler incelenecektir. Çalışmada bu derginin örneklem olarak seçilmiş olmasının arkasında ülkemizin en köklü dergilerinden biri olması sebebiyle yoğun bir veri içermesi yer almaktadır. Yayınlarında toplumun ihtiyaçlarını gözeten Diyanet İşleri Başkanlığı’na bağlı olması bu derginin, hem bilim dünyası hem de toplum nezdinde ilgi görmesini sağlamıştır. Derginin bu önemine binaen geçmişte farklı alanlara ilişkin bibliyografik çalışmalara da konu olduğu görülmektedir.²³ Bu çalışma temelde “bir problemin çözümüne ilişkin gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerini kullanan” nitel araştırma yönteminin doküman analizi deseni²⁴

¹⁹ Kubicek, “Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?”, 10.

²⁰ Kubicek, “Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?”, 13.

²¹ Koç, “Diyanet İlmî Dergi’de Din Bilimleri İle İlgili Yayımlanan Makaleler”, 113.

²² Hasan Tel - Ayşe Akyol, “Kelîle ve Dimne Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi”, *Türk Dili ve Edebiyatı İncelemeleri Dergisi* 2/1 (2024), 95.

²³ bk. Mehmet Bulut, “Diyanet İlmî Dergi 30. Cilt Alfabetik Fihristi”, *Diyanet İlmî Dergi* 30/4 (1994), 125-128; Bulut, “Diyanet İlmî Dergi 32. Cilt Toplu Fihristi (1996)”, *Diyanet İlmî Dergi* 32/4 (1996), 123-128; Bulut, “Diyanet Dergisi/Diyanet İlmî Dergi Genel Fihristi ve İndeksi: 1-34”, *Diyanet İlmî Dergi* 34/4 (1998), 1-182; bu çalışmalar için ayr. bk. Koç, “Diyanet İlmî Dergi’de Din Bilimleri İle İlgili Yayımlanan Makaleler”, 116-117.

²⁴ Bu araştırma yöntemi hakkında bk. Ali Baltacı, “Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?”, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 5/2 (2019), 368-383; Deniz Alanka, “Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi: Teorik Bir Çerçeve”, *Kronotop İletişim Dergisi* 1/1 (2024), 62-79.

ile hazırlanmış olup bu verilerin değerlendirmesinde ise nicel araştırma yönteminden de yararlanılmıştır.

Bu çalışmadaki veriler temelde TDV İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) İlahiyat Fakülteleri Makaleler Veri Tabanı²⁵ ile *Diyanet İlmî Dergi'* nin Dergipark üzerindeki arşivi²⁶ ve Diyanet İşleri Başkanlığı Bilgi Yönetim Sistemi bünyesinde yer alan Dini Yayınlar Yönetim Sistemi taranarak elde edilmiştir. Ayrıca kaynakçada belirtilen veri tabanları ve internet adreslerinden de yararlanılmıştır.

1. *Diyanet İlmî Dergi* Hakkında

Kuruluş ve görevleri hakkındaki 633 numaralı kanunun 1. maddesinde “din konusunda toplumu aydınlatmak” görev ve yetkisi verilen Diyanet İşleri Başkanlığı²⁷ bu görevi Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü bünyesinde basılı, görsel ve sesli medya aracılığıyla yerine getirmektedir. Başkanlığın basılı medya alanında 1924 yılından itibaren yüzlerce kitabın yanı sıra dergicilik anlamında da önemli faaliyetleri bulunmaktadır.²⁸ Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayımlanan *Diyanet İlmî Dergi* ilk olarak *Diyanet İşleri Başkanlığı Dergisi* olarak yayımlanmaya başladığı 1962 yılından itibaren alanında büyük bir boşluğu doldurmuş; yaklaşık 63 yıllık yayın sürecinde bilimsel araştırmaların akademik camia ve halkla buluşturulması, özellikle de bünyesindeki din görevlilerinin akademik gelişimlerine katkı sağlamıştır.²⁹ Mart, Haziran, Eylül, Aralık aylarında olmak üzere yılda dört sayı olarak yayımlanan hakemli bir dergi olan *Diyanet İlmî Dergi*, Diyanet İşleri Başkanlığının dinî konularda toplumu aydınlatma ve doğru dinî bilgiyi

²⁵ TDV İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) İlahiyat Fakülteleri Makaleler Veri Tabanı, “Aranan: Diyanet İlmî Dergi”, (Erişim 10.05.2025).

²⁶ Diyanet İlmî Dergi, “Arşiv”, (Erişim 13.05.2025).

²⁷ Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB), “Bilgi Yönetim Sistemi” (Erişim 16.05.2025).

²⁸ Bu konuda bk. Halit Güler, “Dinî Yayıncılık ve Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları”, *Diyanet İlmî Dergi* 29/2 (1993), 37-40; Salih Aybey, “Diyanet Aile Dergisi'nin Aile Bireylerinin Din Eğitimine ve Huzuruna Katkısı Açısından Değerlendirilmesi”, *Diyanet İlmî Dergi* 58 (2022), 361.

²⁹ bk. Güler, “Dinî Yayıncılık ve Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları”, 37-38.

yaygınlaştırma prensibi doğrultusunda dinî araştırmalar alanına dair makaleler yayımlamayı ve kamuoyu ile paylaşmayı amaçlamaktadır.³⁰

Ocak 1968 yılından 1997 yılına kadar derginin adı jenerikte “Diyanet İşleri Başkanlığı Dergisi” olarak verilmiş, kapakta logo olarak “Diyanet Dergisi” ifadesi yer almıştır. 1991 yılında logoda “Diyanet Dergisi” adı yer alırken 1992 yılında “Diyanet Üç Aylık İlmî Dergi” ifadesi kullanılmıştır. 1993 yılından 1994 yılına kadar kapakta logo olarak “Diyanet Üç Aylık İlmî Dergi” jenerikte ise “Diyanet Dergisi Dini-İlmî-Edebi Üç Aylık Dergi” ifadelerine yer verilmiştir. 1994 yılında derginin adı “İlmî Dergi Diyanet”, olarak değiştirilmiş ve Ocak 1997’den itibaren ise kapakta “Diyanet İlmî Dergi” logosu kullanılmıştır.

Diyanet İlmî Dergi’nin 1970 yılına kadar yayımlanan sayılarında makaleler yanında, özellikle kurumla ilgili haberlere ve hutbe metinlerine de yer verilmiştir. 1968 yılından itibaren *Diyanet Gazetesi’nin* yayın hayatına girmesiyle birlikte, *Diyanet İlmî Dergi’de* sadece bilimsel makaleler yayımlanmaya başlanmıştır.³¹ Ancak bu yazılar ilk dönemlerde 3-5 sayfayı geçmeyen kısa makalelerden ibarettir.³² *Diyanet İlmî Dergi* 2003 (39/2) yılından itibaren hakemli bir dergi olarak yayın hayatına devam etmiştir.³³ Bilimsel öneme sahip yüksek kaliteli yayınlar yaparak bilime katkıda bulunmayı amaçlayan dergide, beşeri bilimlerle ilgili tüm alanlarda özgün araştırma makaleleri, derleme ve olgu sunumları yayımlanmaktadır. *Diyanet İlmî Dergi’de* özel sayılar hariç, Aralık 2024 itibarıyla yayımlanan cilt sayısı 60, nüsha sayısı ise 286’dır.

Diyanet İlmî Dergi uluslararası Central & Eastern European Academic Source - Ceeas (Ebsco), Arab World Research Source: Al Masdar (Ebsco), Eriş Plus, Doaj ve ulusal TR DİZİN indeksleri tarafından taranmaktadır.

2. *Diyanet İlmî Dergi’de* Yayımlanan Makaleler

Çalışma ilk olarak derginin “Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı” adıyla yayımlandığı 1960 yılı başlangıç kabul edilerek 2024 yılının Aralık ayında

³⁰ *Diyanet İlmî Dergi*, “Hakkında”, (Erişim 18.05.2025).

³¹ Koç, “*Diyanet İlmî Dergi’de* Din Bilimleri İle İlgili Yayımlanan Makaleler”, 116.

³² *Diyanet İlmî Dergi*, “Hakkında”.

³³ *Diyanet İlmî Dergi*, “Hakkında”.

yayımlanan 60. cildin 4. sayısını kapsayacak şekilde planlanmış; bununla birlikte bu tarihler arasında tefsir anabilim dalına ilişkin tespit ettiğimiz makalelerin hepsine bu çalışmada yer verilmesinin mümkün olmaması makalede zaman açısından bir sınırlamayı gerekli kılmıştır. Bu sebeple çalışmada dergiye 1992 yılından itibaren verilen “Diyanet Üç Aylık İlmi Dergi” adının makale başlığıyla daha uygun olması, bu tarihten önce yayımlanan makalelerin çoğunun vaaz ve hutbe formatında kısa yazılardan oluşması sebebiyle bilimsel mahiyet arz etmemesi ve özellikle de başlığında “İslam’da...” ifadesi yer alan makalelerin bir kısmının diğer anabilim dalları ile de ilişkili olması sebebiyle netlik ifade etmemesi çalışmanın mezkûr tarihler arasındaki makalelerle sınırlı olmasını gerektirmiştir.

1992-2024 yılları arasında *Diyanet İlmi Dergi*’de yayımlanan toplam 1186 makale tespit edilmiştir. Bunlardan tefsir anabilim dalı ile ilgili olanların sayısı 302’dir. Yapılan araştırma sonucunda adı geçen dergide yayımlanan tefsir anabilim dalına ilişkin makalelerin Kur’an, Kur’an tarihi, Kur’an’ın anlaşılması ve yorumlanması, Kur’an ilimleri, tefsir ekolleri, konulu tefsir, kavramsal çalışmalar, Kur’an semantiği, müfessirler, tefsir eserleri, dönemsel çalışmalar, âyet tefsirleri, sûre tefsirleri, dönemler, Kur’an tercümelemleri, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın görev alanıyla ilgili çalışmalar, eleştiri/cevap amaçlı makaleler ile tahkik çalışmaları gibi farklı konulara ilişkin olduğu görülmektedir. Dergide ayrıca tefsir anabilim dalına ilişkin bazı Arapça makalelerin Türkçe çevirilerine de yer verilmiştir. Çalışmada makaleler bu başlıklar altında kronolojik olarak verilmiştir. Aynı sayıda yayımlanan makaleler ise sayfa sayısı esas alınarak sıralanmıştır.

Diyanet İlmi Dergi’de yayımlanmış tefsir anabilim dalına ilişkin makaleler hakkında bilgi vermeden önce bazı hususlara değinmek yerinde olacaktır: İlk olarak Kıraat ilmi son dönemde bazı ilahiyat fakültelerinde ayrı bir anabilim dalı olarak teşekkül etmekle birlikte bu çalışmada bu ilme ilişkin çalışmalar, klasik anlayışa uygun olarak “Kur’an ilimleri” başlığında verilecektir. Çalışmada, başlığı birden fazla konu ile ilişkili olan makaleler başlıktaki ana tema esas alınarak o konuya ilişkin başlığın altında zikredilmiştir. Multidisipliner çalışmaların bir kısmının yazarları tefsir anabilim dalının dışında uzman akademisyenler olmakla birlikte yaptıkları çalışmalar büyük oranda Tefsir ilmi ile ilişkili olduğundan makalede yer verilmiştir. Bununla

birlikte bu çalışmaya yazarı tefsir anabilim dalında uzman olmakla birlikte Tefsir ilmi ile ilişkili olmayan makaleler alınmamıştır. Bu iki husus makale başlığı ile içerikleri karşılaştırılarak teyit edilmiştir. Çalışmanın ana metninde tekrara düşmemek adına derginin ismine yer verilmeyecektir. Çalışmada FETÖ ile iltisaklı olan araştırmacıların makalelerine yer verilmemiştir.

2.1. Kur’an Hakkındaki Makaleler

1. Alaattin Koçak, “Batılı İlim Adamlarının Gözüyle Hz. Muhammed ve Kur’an”, 30/3 (1994), 51-58.

2. Halil Altuntaş, “Kur’an’a Yönelik Bazı İddia ve İftiralara Cevaplar”, 36/3 (2000), 67-88.

3. Kerim Buladı, “Kur’an Kendisini Nasıl Tanıtır?”, 37/4 (2001), 5-22.

4. Ali Akpınar, “Günümüz İnsanın Kur’ân’a Olan İhtiyacı”, 38/3 (2002), 113-136.

5. Abdülhakim Yüce, “Kur’an ve Şifre”, 41/1 (2005), 109-118.

6. Muhammed Fatih Kesler, “Kur’an-ı Kerim’i Önceki Vahiylerden Ayırt Eden Bazı Özellikler”, 43/2 (2007), 23-54.³⁴

7. Muhsin Demirci, “Kur’an Vahyinin Nüzul Keyfiyeti ve Korunması”, 46/1 (2010), 7-32.

8. Muhammed Çelik, “Kur’an’ın Kendini Tanıtması”, 46/3 (2010), 7-46.

9. Mehmet Ünal, “Kur’an Kendisini Nasıl Tanıtır?”, Kur’an’ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur’an Özel Sayısı (2012), 233-256.

10. Hasan Yılmaz, “Kur’an’ın Ana Konularına Dair Bazı Tasnifler”, Kur’an’ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur’an Özel Sayısı (2012), 299-313.³⁵

³⁴ Bu makale yazarın aynı dergide yayımladığı aynı başlıklı makalenin mükerrer yayımlanmış halidir. bk. M. Fatih Kesler, “Kur’ân-ı Kerim’i Önceki Vahiylerden Ayırt Eden Bazı Özellikler”, *Diyanet İlmî Dergi* 41/2 (2005), 7-36.

³⁵ Bu makale yazarın aynı dergide aynı başlıkta 2010 yılında yayımladığı makalenin mükerrer yayımlanmış halidir. krş. Hasan Yılmaz, “Kur’an’ın Ana Konularına Dair Bazı Tasnifler”, *Diyanet İlmî Dergi* 46/4 (2010), 49-62.

11. Ahmet Nedim Serinsu, "Kur'an İnsanın Anlam Arayışında Cevaptır", *Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı* (2012), 707-720.

12. Güven Ağırkaya, "Kur'ân'ı Anlamadan Okumanın Bir Sevabı Yok Mudur?", 56/3 (2020), 677-720.

13. Numan Çakır, "Kur'ân'ın Kerîm Sıfatı", 58/2 (2022), 409-452.

2.2. Kur'an Tarihi Hakkındaki Makaleler

1. Mustafa Ünver, "Kur'an Vahyinin Kitaplaşma Sürecine Bir Bakış", 46/2 (2010), 45-78.

2. Ziya Şen, "Kur'an-ı Kerim'in Yazılması", *Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı* (2012), 59-82.³⁶

3. Ziya Şen, "Vahiy Katipliği Müessesesi", *Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı* (2012), 131-153.³⁷

4. Mücteba Altındaş, "İlahi Hitabın Nüzul Aşamaları", 50/2 (2014), 43-68.

5. Vezir Harman, "Yedi Harf Bağlamında Kur'ân'ın Resûlullah Döneminde Kitaplaştırılması Meselesi", 53/3 (2017), 73-102.

2.3. Kur'an'ın Anlaşılması ve Yorumlanması Hakkındaki Makaleler

1. Mustafa Çetin, "Hz. Peygamber'e Nazil Olan Kur'ân-ı Kerim'i Anlamak", 28/3 (1992), 53-59.

2. Mustafa Çetin, "Kur'an'ı Anlamak", 30/1 (1994), 87-92.

3. Bahattin Dartma, "Kur'ân Okumanın Anlamı", 38/3 (2002), 137-146.

4. Abdülcelil Candan, "Kur'an'ı Yanlış Anlamada Taassub Faktörü", 39/1 (2003), 13-28.

³⁶ Bu makale yazarın aynı dergide aynı başlıkta 2010 yılında yayımladığı makalenin mükerrer yayımlanmış halidir. krş. Ziya Şen, "Kur'an-ı Kerim'in Yazılması", *Diyanet İlmi Dergi* 46/1 (2010), 33-56.

³⁷ Bu makale yazarın daha önce *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*'nde yayımladığı aynı başlıklı makalenin mükerrer yayımlanmış halidir. bk. Şen, Ziya. "Vahiy Katipliği Müessesesi", *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 30/30 (Nisan 2011), 185-210.

5. İsmail Cerrahoğlu, "Kur'an-ı Kerim Nasıl Bir Kitaptır, Nasıl Anladılar, Nasıl Anlıyoruz, Nasıl Anlamalıyız?", 43/2 (2007), 7-22.

2.4. Kur'an İlimleri Hakkındaki Makaleler

1. Mustafa Çetin, "Nüzûl Sebepleri (Esbâbü'n-Nüzûl)", 30/2 (1994), 95-120.

2. Demirhan Ünlü, "Kur'ân-ı Kerim'de Okuma İşaretlerinin Dışında Bulunan Bazı Terim ve Şekiller", 31/4 (1995), 83-88.

3. İdris Şengül, "Kur'ân Kıssalarının Tarihi Değeri", 32/4 (1996), 63-91.

4. Şükrü Özbuğday, "Kur'an-ı Kerim'deki Muhkem - Müteşabih Ayırımının İncelikleri", 35/3 (1999), 27-38.

5. Süleyman Mollaibrahimoğlu, "Kur'ân-ı Kerim'de İltifat Sanatı", 33/1 (1997), 15-36.

6. Ziya Şen, "Kıraat İlminde "Tekbir", 37/1 (2001), 97-102.

7. Mustafa Özel, "Kur'ân-ı Kerim'i Okuma ve Âdâbı", 37/2 (2001), 25-42.

8. Abdurrahman Çetin, "Kur'ân'ın Farklı Yorumlanmasında Kıraatların Rolü", 37/4 (2001), 77-100.

9. İdris Şengül, "Ulûmu'l-Kur'ân Konusu Olarak Nâsîh ve Mensûh", 38/3 (2002), 91-112.

10. Sabri Türkmen, "Kur'an'ın Mucizeliği Meselesi", 43/2 (2007), 55-74.³⁸

11. Mustafa Özel, "Kur'an-ı Kerim'i Okuma ve Âdâbı", 43/2 (2007), 75-90.

12. Lütfullah Yavuz, "Kur'an'ın Topkapı Nüshasının İmlası ve Hz. Osman'a Nispeti Konusundaki Tereddütlere Cevaplar", 46/2 (2010), 137-144.

13. Cüneyt Eren, "Kur'an-ı Kerim'in İ'câz Çeşitleri", 46/3 (2010), 129-144.

14. Ferruh Kahraman, "Hz. Peygamber (s.a.s.)'in Tefsirinin Kur'an İlimlerindeki Yeri", 49/1 (2013), 7-22.

³⁸ Bu makale yazarın aynı derginin 39. cildinin 4. sayısında yayımladığı makalenin mükerrer halidir. krş. Sabri Türkmen, "Kur'an'ın Mucizeliği Meselesi", *Diyanet İlmî Dergi* 39/4 (2003), 55-70.

15. Abdülkadir Erkut, "Dine Davet Metodu Açısından 'Ashabu's-Sebt' Kıssasının Tahlili", 49/1 (2013), 47-68.
16. A. Cüneyt Eren - İbrahim Uludaş, "Âsım Kırâatının Hafs Rivayetine Göre Sekte Kavramı ve Manaya Etkisi", 51/1 (2015), 119-127.
17. Süleyman Taş, "Tazmin Üslubu ve Kur'ân-ı Kerîm'deki İşlevleri", 52/3 (2016), 51-68.
18. İhsan Arslan, "Abese'nin Muhatabı Kimdir?", 53/2 (2017), 41-74.
19. Cumhuriyet Demirel, "Kur'ân'ın Özel Tarihine Işık Tutan Bir İlim: Mekki-Medenî", 53/4 (2017), 35-54.
20. Ahmet Gündüz, "Harranlı Bazı Kurrâlar", 54/3 (2018), 79-106.
21. Hekim Tay, "Tefsir Faaliyetlerinde Mübhemâtü'l-Kur'ân İlminin Yeri: Ebû Mansûr el-Mâtürîdî (ö. 333/944) Örneği", 55/3 (2019), 751-781.
22. Rifat Ablay, "Diyarbakır Ziya Gökalp Yazma Eser Kütüphanesi'nde Bulunan Kırâate Dair Arapça El Yazma Eserlerin Tespit ve Değerlendirmesi", 58/1 (2022), 99-125.
23. İmran Çelik, "Kur'ân Tilâveti ve Estetik", 58/1 (2022), 127-158.
24. Abdulhekim Ağırbaş, "İlahiyat/İslami İlimler Fakültelerinde Kur'ân Okuma ve Tecvid Dersleri Eğitim Öğretimiyle İlgili Tespitler, Teklifler (Çakü İslami İlimler Fakültesi Örneği)", 59/1 (2023), 89-120.
25. Muhammed Coşkun, "Kur'an'ı İndirildiği Gibi Okumak: Tilâvet Üslûbunun Aslı Kaynağı Üzerine", 59/3 (2023), 781-816.
26. Nadiye Bulut, "Mukâtil'den Günümüze Vücûh-Nezâir Tanımları", 60/2 (2024), 461-498.

2.5. Tefsir Ekolleri Hakkındaki Makaleler

1. Nurettin Turgay, "İlmî Tefsir", 38/1 (2002), 93-102.
2. Ziya Şen, "İstiaze ve Besmele", 40/1 (2004), 91-100.
3. Abdurrahman Kasapoğlu, "Kur'an'da Oruç Psikolojisi", 43/1 (2007), 51-76.

4. Abdurrahman Kasapoğlu, "Kişilik Eğitimi Açısından Hac İbadeti", 44/1 (2008), 93-126.
5. İbrahim Hilmi Karşı, "Kur'an'ın Bilimsel Tefsiri Üzerine Bazı Mülâhazalar", 46/3 (2010), 79-94.
6. Veysel Güllüce, "İbn Rüşd'ün Eserlerindeki Bilimsel Tefsir Örnekleri", 48/3 (2012), 79-88.
7. Ejder Okumuş, "İbn Haldun'da Kur'an'ı "Sosyolojik" Okuma", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 331-366.
8. Fatih Yücel, "Zeydi Usul Anlayışında Kur'an ve Yorumu", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 471-498.
9. Cüneyt Eren, "Kur'an Ahlakı Olarak Kinaye", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 635-646.³⁹
10. Mesut Okumuş, "Felsefi Tefsir Bağlamında İbn Sînâ'nın Kur'an Sure ve Ayetlerine Yaklaşımları", 50/1 (2014), 157-194.
11. Luay Hatem Yaçoob, "Arapça'da 'Lâ' Edatının Çeşitleri: Bakara Suresi Örneği", 54/3 (2018), 209-224.
12. Mahmut Kayış - Gökhan Atmaca, "Kuşeyrî'nin Letâifü'l-İşârât'ında Zekât Âyetlerinin İşârî Yorumu" 59/1 (2023), 143-166.
13. Zeyben Soyarslan, "Ebû Ca'fer et-Tahâvî (ö. 321/933) ve Ebû Bekr er-Râzî el-Cessâs'ın (ö. 271/981) Ahkâmü'l-Kur'an'larının Rivayet ve Re'y Kullanımları Açısından Karşılaştırılması", 60/2 (2024), 423-460.
14. İsmail Karagöz, "Necm Sûresinin Otuz İkinci Âyetinde Geçen 'Lemem' Kelimesi Bağlamında Küçük ve Büyük Günah Meselesi", 60/3 (2024), 845-872.

³⁹ Bu makale yazarın 2010 yılında aynı dergide yayımladığı makalenin mükerrer yayımlanmış halidir. krş. Cüneyt Eren, "Kur'an Ahlakı Olarak Kinâye", *Diyanet İlmî Dergi* 46/2 (2010), 97-108.

2.6. Konulu Tefsir Hakkındaki Makaleler

1. İsmail Cerrahoğlu, "Peygamberimizin Örnek Ahlâkı ve İnsanı Esaslar", 28/1 (1992) 29-40.
2. M. Kazım Yılmaz, "İnsan Hakları Üzerine Bazı Tahliller", 28/1 (1992), 103-115.
3. Şevki Saka, "Kur'an'a Göre İnanç Hürriyeti", 28/1 (1992), 117-137.
4. Ahmet Güç, "Kur'ân-ı Kerim'e Göre Hz. Meryem ve İsa (a.s.)", 28/2 (1992), 75-81.
5. Halit Güler, "Kur'ân-ı Kerim ve İlim", 28/4 (1992), 3-10.
6. Hanifi Özcan, "Matürîdî'ye Göre Dünyanın Yaratılış Amacı", 29/1, (1993), 17-21.
7. İsmail Cerrahoğlu, "Kur'ân-ı Kerim'in Öngördüğü Adalet Esasları", 29/2 (1993), 17-30.
8. İdris Şengül, "Kur'anî Çerçeve de İslam'ın Evrensellik Boyutu", 30/2 (1994), 39-56.
9. Fahri Demir, "İslâm ve Kadın", 30/3 (1994), 3-14.
10. Süleyman Tülücü, "Kur'ân-ı Kerim'in Nüzul Süreci İçinde Arap İleri Gelenleri ile Edip ve Şairlerinin Ona Karşı Tavrı ve Takdirleri", 30/3 (1994), 37-50.
11. Mustafa Çetin, "Kur'ân-ı Kerim'de Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.S)", 31/1 (1995), 111-128.
12. İsmail Karagöz, "İnsanın Günah İşlemesine Sebep Olan Genel Karakteri", 31/2 (1995), 45-60.
13. Hüseyin Küçükkalay, "Kur'an-ı Kerim ve Fakirlik Probleminin Çözümü", 31/4 (1995), 27-47.
14. Mustafa Çetin, "Kur'an Işığında Reenkarnasyon (Tenâsüh)", 31/4 (1995), 121-128.
15. İsmail Karagöz, "Allah Kur'an ve İnsan", 32/1 (1996), 67-76.

16. İsmail Karagöz, "Nimetler Karşısında İnsanın Görevi", 32/4 (1996), 93-111.
17. Hüseyin Algül, "Hz. İbrahim ile Hz. Muhammed Arasındaki Derunî Bağ", 34/1 (1998), 41-50.
18. Osman Cilâcı, "Kur'an Işığında Azınlıkların Hak ve Hürriyetleri", 34/3 (1998), 17-26.
19. Nurettin Turgay, "Kur'ân ve Arap Dili", 34/3 (1998), 71-78.
20. Durak Pusmaz, "Kur'ân-ı Kerim'de İkna Metodu", 34/3 (1998), 115-123.
21. Nurettin Turgay, "Kur'an ve Çalışma", 35/2 (1999), 71-78.
22. İsmail Karagöz, "Kur'an'a Göre İslam ve Müslüman", 35/3 (1999), 51-64.
23. İsmail Karagöz, "İnsanın Dine Olan İhtiyacı ve Din ve Vicdan Hürriyeti", 36/3 (2000), 89-106.
24. İsmail Karagöz, "İnsan, Din ve Peygamber", 37/3 (2001), 5-36.
25. H. Mehmet Soysaldı, "Kur'ân-ı Kerim'e Göre Âhiret İnancı", 37/4 (2001), 59-76.⁴⁰
26. Ali Akpınar, "Dinin Anlatılmasında Yeni Yaklaşımlar", 37/4 (2001), 101-116.
27. Kerim Buladı, "Kur'ân ve Adalet (Toplumda Barış, Güven ve Huzuru Sağlayan İlke: Adâlet)", 38/1 (2002), 23-32.
28. İsmail Yakıt, "Kur'ân'a Göre İnanç, Düşünce ve İfade Özgürlüğü", 38/2 (2002), 71-82.
29. Kerim Buladı, "Kur'ân ve Sevgi", 38/3 (2002), 191-208.

⁴⁰ Bu makale yazarın daha önce *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'*nde yayımladığı makalenin mükerrer halidir. krş. Mehmet Soysaldı, "Kur'an-ı Kerim'e Göre Ahiret İnancı", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 1 (1996), 43-66.

30. Mehmet Aydın, "Kur'an-ı Kerim'in Işığında İslâm-Hıristiyan Münasebetlerinin Bir Analizi", *Peygamberimiz Hz. Muhammed (SAV) Özel Sayısı*, (2003), 423-432.

31. Mevlüt Güngör, "Kur'ân'da Hz. Peygamber'e Sevgi ve Saygı", *Peygamberimiz Hz. Muhammed (SAV) Özel Sayısı* (2003), 469-480.

32. İsmail Karagöz, "Allah, Sevgi ve İnsan", 40/1 (2004), 7-40.

33. Kerim Buladı, "Kuran ve Hadislerde Ticaret", 40/1 (2004), 63-90.

34. İsmail Hakkı Ünal, "Kur'an'da Aile Kurumu", 40/2 (2004), 7-20.

35. Hidayet Aydar, "Ölümsüzlük Arzusu veya Uzun Süre Yaşamak Meselesi -Dini Referanslar ve Bilimsel Gelişmeler Işığında Bir Değerlendirme-", 41/1 (2005), 81-108.

36. Ejder Okumuş, "Kur'an'da Kolektif Sorumluluk", 42/2 (2006), 7-24.

37. Mehmet Soysaldı, "İslâmî Tebliğde Hz. Peygamber Örneği", 42/2 (2006), 69-98.

38. Selim Özarslan, "İyiliği Emretmek ve Kötülükten Sakındırmak (El-Emru Bi'l-Ma'ruf ve'n-Nehyu Ani'l-Münker) Prensibi Üzerine Bir İnceleme", 42/3 (2006), 79-94.

39. İdris Şengül, "Kur'an Kaynaklı Hoşgörü ve Hürriyet", 43/2 (2007), 117-136.⁴¹

40. Mevlüt Erten, "Kur'an'da Bilgi-Amel (Eylem) İlişkisi", 43/2 (2007), 137-158.⁴²

41. Celal Kırca, "Kur'an'da Ruh Sağlığı", 43/2 (2007), 159-172.⁴³

42. Özcan Güngör, "Kur'an'da Sosyal Bütünleşme", 43/2 (2007), 173-190.

⁴¹ Bu makale yazarın aynı dergide aynı başlıkla yayımladığı makalenin mükerrer halidir. krş. İdris Şengül, "Kur'ân Kaynaklı Hoşgörü ve Hürriyet", *Diyanet İlmî Dergi* 31/1 (1995), 13-30.

⁴² Bu makale yazarın aynı dergide 2005 yılında yayımladığı makalenin mükerrer halidir. krş. Mevlüt Erten, "Kur'an'da Bilgi-Amel (Eylem) İlişkisi", 41/3 (2005), 117-136.

⁴³ Bu makale yazarın aynı dergide 1983 yılında yayımladığı makalenin mükerrer halidir. krş. Celal Kırca, "Kur'an'da Ruh Sağlığı", *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet Dergisi]* 19/3 (1983), 38-48.

43. Muhammed Çelik, "Kur'an'da Ölümden Sonra Dirilişin Akli Temelleri", 43/2 (2007), 191-214.⁴⁴
44. Selim Özarlan, "Kur'an'da Hz. Peygamber'e Yönelik Saygı İfadeleri", 43/3 (2007), 125-144.
45. Sabri Türkmen, "Kur'an'da Nezaket", 43/4 (2007), 31-58.
46. Abdurrahman Kasapoğlu, "Kur'an'da Affetme Olgusu: İnsanların Birbirlerini Affetmeleri", 43/4 (2007), 7-30.
47. Abdurrahman Kasapoğlu, "Kur'an'a Göre Ailenin Din Eğitimi Görevi: İman ve İbadet Eğitimi", 44/2 (2008), 7-26.
48. Şehmuz Demir, "Çevre Sorunu ve Kur'an'ın Çevreye Yaklaşımı", 44/4 (2008), 75-88.
49. Kerim Buladı, "Huzurevinin Dindeki Yeri", 45/4 (2010), 7-36.
50. Musa Bilgiz, "Kur'an'da İnsan ve Toplum", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 687-706.
51. Mesut Okumuş, "Kur'an ve Sünnette Dünya ve Ahiret Hayatına Bakış", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 721-747.⁴⁵
52. İbrahim Hilmi Karlı, "Çevre Sorunu ve Kur'an'ın Doğal Çevre Öğretisi", 48/1 (2012), 93-120.
53. Bayram Köseoğlu, "Kur'an'ın Nüzülü Döneminde Ehl-i Kitapla İlişkilerin Kur'an Metnindeki Yansımaları", 48/4 (2012), 77-92.
54. Hikmet Koçyiğit, "Kur'an'da Toplumsal Bir Güç Olarak Şöhret -Hz. İbrahim Örneği-", 48/4 (2012), 67-76.

⁴⁴ Bu makale yazarın aynı dergide 2004 yılında yayımladığı makalenin mükerrer halidir. krş. Muhammed Çelik, "Kur'an'da Ölümden Sonra Dirilişin Akli Temelleri", *Diyanet İlmî Dergi* 40/1 (2004), 41-62.

⁴⁵ Bu makale yazarın aynı dergide 2010 yılında yayımladığı makalenin mükerrer halidir. krş. Mesut Okumuş, "Kur'an ve Sünnette Dünya ve Ahiret Hayatına Bakış", *Diyanet İlmî Dergi* 46/1 (2010), 119-144.

55. Ejder Okumuş, "Kur'an'da Toplumsal Çöküş", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 749-780.⁴⁶
56. Musa Bilgiz, "Kur'an'da Nübüvvet (Peygamberlik)", 49/1 (2013), 23-46.
57. Sadık Kılıç, "Sembolün Gücü ve İslam'da Semboller," 49/3 (2013), 7-20.
58. Osman Kaya, "Kur'an Bağlamında İslâm Öncesi Arap Yarımadası'nda Dinî Hayat, Putperestlik/Paganizm Örneği", 49/4 (2013), 7-32.
59. Yakup Bıyıkoglu, "Zümer Suresi 53. Ayet Bağlamında Kur'an'ın Ümitsizliğe Bakışı", 51/2 (2015), 37-65.⁴⁷
60. Muhammed Fatih Kesler, "Kur'an-ı Kerim'de Tarihsel Bir Gönderme (İnsanın Maymunlaşması Ya da Kimlik Kaybı)", 51/4 (2015), 103-122.
61. Abdullah Aygün, "Kur'ân Perspektifinden Ümmet Kardeşliği", 52/2 (2016), 11-30.
62. Ali Can, "Kur'ân'a Göre Yetimlerin Himayesi", 52/3 (2016), 129-163.
63. Kemal Sözen, "Din-Tefekkür İlişkisi" 54/4 (2018), 87-106.
64. Mehmet Murat Karakaya, "Kur'ân-ı Kerim'de Edebî Sanatların Kullanımı: Teşbih, İstiâre, Kinâye ve Mecaz", 55/2 (2019), 229-257.
65. Fatih Tok, "Âyetler Çerçevesinde Ezanın Muhtevasının Tahlili" 56/1, (2020), 95-121.
66. Adil Bor, "Kur'ân'da 'Takvâ'nın Bireysel ve Toplumsal Boyutu", 56/3 (2020), 755-780.
67. Burhan İşliyen, "Kur'ân-ı Kerim'in Din Adamlarını Dünyevileşmeye Karşı İkazı", 57/2 (2021), 499-524.

⁴⁶ Bu makale yazarın aynı dergide 2010 yılında yayımlanan makalesinin mükerrer halidir. krs. Ejder Okumuş, "Kur'an'da Toplumsal Çöküş", *Diyanet İlmî Dergi* 46/4 (2010), 63-94.

⁴⁷ Bu makale Dergipark sisteminde sehven Muhammed Yılmaz'a ait olan "Muhammed Ebû Zehre ve Zehretü't-Tefsîr İsimli Tefsiri" başlıklı makalesinin adıyla kaydedilmiştir.

68. Mahmut Öztürk, "Öfke Kontrolünde Allah ve Ahiret İnancının Etkisi (Habil-Kabil Örneği)", 58/1 (2022), 33-60.

69. Güven Ağırkaya, "Kutsal Bir Hazine Olarak Toprak -Kur'ân Merkezli Bir Analiz-", 58/2 (2022), 545-584.

70. Kerim Buladı, "Kur'ân Perspektifinden Tebliğ -Usûl ve Kapsam Üzerine Bazı Mülâhazalar", 58/3 (2022), 897-928.

71. Faruk Görgülü, "Kur'ân'ın Anlaşılmasında İnanç ve Ahlâk Kaynaklı Engeller", 59/1 (2023), 13-56.

72. Abdulkadir Karakuş, "Allah'a İmanın ve O'nunla İletişimin Ruh Sağlığına Olumlu Katkıları", 59/2 (2023), 389-408.

73. Abdullah Turhan, "Kur'an'da Sükût Orucu ve Konuşma Ahlâkı", 59/3 (2023), 881-902.

74. Zülfikar Durmuş, Havva Özata, "Kur'an'da 'Lâ Tekûnû Kellezîne/Min...' İfadesi Çerçevesinde Kendileri Gibi Olunmaması Emredilen Gruplar", 59/3 (2023), 903-924.

75. Mesut Işık, "Kur'an'a Göre Şükrün İnsan Hayatındaki Önemi", 60/1 (2024), 13-42.

76. Mehmet Salmazzem, "Kur'an Perspektifinden Medineli Yahudilerin İslâm Davetine Yönelik Yaklaşımlarının Eleştirisi", 60/1 (2024), 43-76.

77. Murat Sülün, "Kur'ân-ı Kerîm'de Kudüs'e Atıflar", 60/4 (2024), 1219-1262.

78. Murat Kayacan, "Filistinli Bir Müfessire Referansla Beytülmakdis: İzzet Derveze Örneği", 60/4 (2024), 1283-1310.

2.7. Kur'an Kavramları Hakkındaki Makaleler

1. İsmail Karagöz, "Kur'an'ın Anlaşılmasında Kavramların Önemi ve İnsanı Anlatan Kur'an'ın Temel Kavramları", 31/3 (1995), 37-52.

2. İsmail Karagöz, "Kur'an'da Takvâ Kavramı ve Muttakî İnsanın Özellikleri", 31/4 (1995), 49-62.

3. Süleyman Mollaibrahimoğlu, "Kur'an'da Hak Kavramı", 32/1 (1996), 21-42.
4. İsmail Karagöz, "Kur'an'da Salih Amel Kavramı Salih ve Muslih İnsanların Özellikleri", 33/2 (1997), 59-72.
5. Veli Ulutürk, "Kur'an'da İmam ve Ümmet Kelimelerinin Manaları", 33/3 (1997), 41-48.
6. Lütfi Şentürk, "İslâm'da İbadet Kavramı ve Namaz", 33/3 (1997), 19-28.
7. İsmail Karagöz, "Kur'an'da Nisyân Kavramı", 33/3 (1997), 49-58.
8. İsmail Karagöz, "Kur'ân'da İhlas Kavramı ve Muhlis İnsanın Vasıfları", 33/4 (1997), 69-84.
9. İsmail Karagöz, "Dosdoğru Olmak ve Dosdoğru Yolda Bulunmak", 37/2 (1999), 61-70.
10. Durak Pasmaz, "Kur'an'da Şükür Kavramı", 35/3 (1999), 65-78.
11. Durak Pasmaz, "Kur'an-ı Kerim'de İnfak Kavramı", 35/4 (1999), 49-56.
12. İsmail Karagöz, "Kur'an'da Sıdk Kavramı ve Sâdık İnsan", 37/1 (2001), 103-117.
13. Nurettin Turgay, "Kur'ân'da Vahiy Kavramı", 37/4 (2001), 23-38.
14. İsmail Karagöz, "Dost Anlamını İfade Eden Kur'ân Kavramları ve Müminlerin Dostları" 37/4 (2001), 39-58.
15. Mustafa Öztürk, "Kur'ân'da 'Seb'i Mesâni' Kavramı", 38/1 (2002), 103-127.
16. İsmail Karagöz, "Kur'an'da Cehalet Kavramı", 38/3 (2002), 173-190.
17. Mehmet Soysaldı, "Kur'an'da Tebliğ Yöntemleri ile İlgili Kavramların Analizi", 39/3 (2003), 43-64.
18. Nihat Uzun, "Kur'an'da Ümmet Kavramı", 40/4 (2004), 31-52.
19. İsmail Karagöz, "Kur'an'da Sefahet Kavramı", 40/4 (2004), 53-58.

20. Mehmet Soysaldı, "Kur'an'da İftira Kavramı ve Müfterilerin Hükümü", 41/4 (2005), 91-114.
21. Abdurrahman Kasapoğlu, "Kur'an'da "Üsve-i Hasene" Kavramı - Model Alma Yoluyla Öğrenme-", 42/3 (2006), 33-48.
22. İsmail Karagöz, "Kur'an'ın Anlaşılmasında Kavramların Önemi ve Kur'an'ın Temel Kavramları", 43/2 (2007), 91-116.
23. Halil Taşpınar, "İman ve İslam Terimlerine Kur'an ve Tefsir Bağlamında Bir Bakış", 43/2 (2007) 215-240.
24. İsmail Karagöz, "İnsanı Niteleyen Kur'an'ın Üç Kavramı: Huşû, Hudû ve İhbât," 43/4 (2007), 133-144.
25. Ahmet Koç, "Dinî İletişim Bağlamında Kur'an'da "Kavl" (Söz) Çeşitleri", 44/4 (2008), 29-50.
26. Recep Önal, "Kur'an Verileri Doğrultusunda Sabır Kavramı", 44/4 (2008), 51-74.
27. Elif Arslan, "Oryantalistlerin Kur'an'da Geçen Hanif/Hunefa Kavramı Hakkındaki Bazı Düşünceleri", 48/2 (2012), 75-92.
28. Musa Bilgiz, "Kur'an'da İlim Kavramı", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 623-634.
29. Serpil Başar, "Kur'an'da Hilm Kavramı", 49/1 (2013), 83-106.
30. Muammer Erbaş, "Kur'ân ve Sünnet Işığında Dinî Tefekküre Dair Bazı Kavramların Tahlili", 54/4 (2018), 13-40.
31. Ahmet Vefa Temel, "Kur'ân'daki Meteorolojik Kavramların Değerlendirilmesi", 57/1 (2021), 75-104.
32. Ali Bakkal, "Kur'ân'da Geçmiş Peygamberlere Atfedilen Mucizelerin Olağanüstülük Özelliği Açısından Tahlili", 57/3 (2021), 749-784.
33. Musa Turşak, "Oto Kontrolün Sağlanması Kur'ân'daki Bazı İnanç ve Ahlâki Kavramların Rolü" 43/4 (2022), 1435-1466.

2.8. Kur'an Semantiği Hakkındaki Makaleler

1. Mursal Atamov, "Kur'an-ı Kerim'de "لَعَلَّ -Lealle" Edatının Kullanışı ve Anlamları" 49/3 (2013), 77-94.
2. Sadık Kılıç, "Kur'ân'da Tefekkürün Semantik Evreni", 54/4 (2018), 41-86.
3. Abdulhalim Başal - İbrahim Uludaş, "Kur'ân Bağlamında Dâr Kelimesi", 58/2 (2022), 453-478.
4. Aslan Çıtır, "Kur'ân'da Vefâ Kavramının Etimolojik ve Semantik Tahlili", 58/2 (2022), 585-622.
5. Murat Oltulu, "Haram Kelimesinin Muhtevası ve Kattığı Semantik Değere Dair Bir İnceleme", 60/1 (2024), 129-166.

2.9. Müfessirler Hakkındaki Makaleler

1. Süleyman Tülücü, "Celâlüddîn es-Süyûtî: Hayatı ve Eserleri", 30/2 (1994), 3-18.
2. Ahmed Nedim Serinsu, "Elmalılı M. Hamdi Yazır'ın Fransızca'yı Öğrenişi Hakkında Bir Hatıra", 31/2 (1995), 101-106.
3. Hidayet Aydar, "Bir Kur'an Müfessiri Olarak Mehmet Akif", 32/4 (1996), 25-50.
4. Selim Arık, "Kerâmet ve Firâset Bağlamında Muvâfakât-ı Ömer (r.a.)", 41/4 (2005), 115-128.
5. Mustafa Ünver, "Bir Kur'an Şairi Olarak Nesîmî", 44/1 (2008), 31-46.
6. Cağfer Karadaş, "Gazzâlî'nin Düşünce Sisteminde Kur'an", 46/3 (2010), 47-62.
7. Celal Türer, "Muhammed İkbâl'in Kur'an Tasavvuru", 46/3 (2010), 63-78.
8. Hüseyin Güllüce, "Mevlana, Mesnevi ve Kur'an", 47/1 (2011), 75-88.
9. Mesut Okumuş, "Gazali'nin Kur'an Anlayışı ve Çok Boyutlu Tefsir Telakkisi Üzerine", 47/3 (2011), 27-44.

10. Ali Akpınar, “Vahyin Aydınlığında Yaşayan Adam: Mehmet Akif”, Mehmet Akif Özel Sayısı, 47/4 (2011), 7-20.
11. Sevgi Tütün, Mehmet Akif Ersoy’un Vaaz ve İrşad Faaliyetlerinde Kur’an Tefsirinin Yeri ve Önemi”, Mehmet Akif Özel Sayısı, 47/4 (2011), 57-68.
12. Şaban Karasakal, “Ka’bu’l-Ahbar ve Rivayet Tefsirindeki Yeri”, 48/4 (2012), 39-66.
13. Harun Abacı, “Serahsî’nin Kur’an Bilgisinin Kaynakları”, 49/2 (2013), 41-57.
14. Ali Öge, “Şeyhu’l-İslam İbn Kemal’in Kur’an-ı Kerim’in İcâzıyla İlgili Görüşleri”, 50/2 (2014), 89-102.
15. İsmail Kara, “Üç Devir, Üç Hamdi Efendi”, 51/3 (2015), 11-28.
16. Mustafa Özel, “Elmalılı’nın Tefsir Metodolojisi”, 51/3 (2015), 29-55.
17. Mesut Okumuş, “Elmalılı M. Hamdi Yazır’ın İlmî Tefsir Anlayışı”, 51/3 (2015), 79-103.
18. Lokman Şan, “Goldziher’e Göre Kırâatlerin Kaynağı”, 53/4 (2017), 11-34.
19. Hasan Yücel, “Kindî ve Bazı Âyet Yorumları”, 54/2 (2018), 165-186.
20. Şükrü Maden, “Mâtürîdî’nin Müfessirlerin Çoğunluğunun Görüşüne Muhalif Yorumları ve Gerekçeleri”, 55/3 (2019), 715-749.
21. Faruk Görgülü, “Mehmet Akif’in Safahat’ında Bir İlham Kaynağı Olarak Kur’ân-ı Kerim”, 57/1 (2021), 105-138.
22. Nizamettin Çelik, “Seyyid Hâmid b. el-Hâc Abdülfettâh el-Paluvî ve Kırâat İlmindeki Konumu”, 57/3 (2021), 725-748.
23. Burhan İşliyen - Kaplan, Abdurrahim, “Ahmed b. Mübarek’in el-İbrîz Adlı Eserinde Abdülazîz ed-Debbâğ’ın Tefsir Anlayışının Yansımaları”, 58/2 (2022), 479-506.
24. Enes Büyük, “el-Hüseyin b. El-Fadl Elbecelî’nin (ö. 282/896) Hayatı, Tefsirciliği ve Tefsir Tarihine Etkisi”, 59/1 (2023), 57-88.

25. Lokman Yılmaz, "Bir Kıraatçi Olarak Ebû Ca'fer et-Tahâvî ve Müşkilü'l-Âsâr'da Kıraatler", 59/3 (2023), 817-848.

26. Nesrişah Saylan, "Abdullah b. Abbas'ın Kıraat İlmindeki Yeri", 60/3 (2024), 823-844.

2.10. Tefsir Eserleri Hakkındaki Makaleler

1. Mehmet Malkoç, "Matürîdî'de Ahiret Alemi İnancının Temellendirilmesi", 48/4 (2012), 7-22.

2. Emine Gümüş Böke, "Elmalılı Hamdi Yazır'da Evliliğe Son Veren Terimler Anlayışı", 50/3 (2014), 31-41.

3. Muhammet Yılmaz, "Muhammed Ebû Zehre ve Zehretü't-Tefâsîr İsimli Tefsiri", 51/1 (2015), 13-31.

4. Sami Şahin, "Hak Dini Kur'an Dili Adlı Eserde Elmalılı Hamdi Yazır'ın Hadise Yaklaşımı", 51/3 (2015), 105-130.

5. Abdullah Çolak, "Hak Dini Kur'an Dili Bağlamında Bir Hukukçu Olarak Elmalılı M. Hamdi Yazdır", 51/3 (2015), 131-161.

6. Hüseyin Kurt, "Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'ın Tasavvuf Anlayışı", 51/3 (2015), 163-202.

7. İbrahim Coşkun, "Elmalılı Hamdi Yazır'ın Pozitivizme Karşı Dinî Argümanları", 51/3 (2015), 203-229.

8. Hatice Toksöz, "Elmalılı Hamdi Yazır'da Ahlakın Dini Temeli", 51/3 (2015), 247-272.

9. İbrahim Uludaş, "Ebû Hayyân'ın El-Bahru'l-Muhît Adlı Tefsîr'inde Mütevâtîr Kıraatların Nahiv Yönü", (2018), 11-46.

10. Fikret Karaman, "İmam Mâtürîdî'ye Göre, Hayatın Akışında Akıl ve Vahyin Rolü", 55/3 (2019), 601-627.

11. Ramazan Biçer, "Mâtürîdî'ye Göre Dinî Tebliğin Karakteristik Özellikleri", 55/3 (2019), 629-640.

12. Fatih Kurt, "İmam Mâtürîdî'ye Göre Bazı Âhiret Aşamaları", 55/3 (2019), 641-662.

13. Hüseyin Doğan, “İmâm Mâtürîdî’ye Göre Te’vîl Kavramı ve İşlevi”, 55/3 (2019), 783-804.
 14. Veysel Gengil, “Mâtürîdî’de Tefsir Te’vîl Ayrımı Meselesi”, 55/3 (2019), 805-839.
 15. Halil Akçay, “Mâtürîdî’de Âyetleri Tevilde Kinaye Unsuru”, 55/3 (2019), 841-862.
 16. Nesrişah Saylan, “Mâtürîdî’nin Te’vîlâtü’l-Kur’ân Adlı Eserinde Kıraatlara Yaklaşımının İncelenmesi”, 55/3 (2019), 863-891.
 17. Alim Hatip - Harun Abacı, “Ali Bin Ebû Talha’nın Ğarîbu’l-Ķur’ân İlmî Özeline Taberî’nin Tercihlerindeki Yeri”, 56/2 (2020), 13-34.
 18. Sema Çelem, “Haddâdî’nin el-Muvađđih li ‘İlmî’l-Ķur’ân Tefsiri Üzerine”, 56/2 (2020), 35-60.
 19. Veysel Gengil, “Mâtürîdî’nin Te’vîlâtü’l-Kur’ân’da Bazı Tasavvufî Kavramlara Yaklaşım”, 56/2 (2020), 61-86.
 20. Mehmet Altın, “Mühmel Tefsirler Üzerine Bir Değerlendirme”, 56/3 (2020), 653-676.
 21. Fatma Aygün, “Mâtürîdî’nin Ahsen-i Takvîm ve Esfel-i Sâfilîn Yorumu: Tîn Süresi’nin Te’vîli Bağlamında İnsan Anlayışı”, 56/3 (2020), 807-840.
 22. Veysel Gengil, “Zemahşerî’nin Müşkil Denilen Âyetlere Dair Çözümlemesi”, 57/2 (2021), 525-560.
 23. Ahmet Duman, “Nesefî’nin Siyer Rivâyetlerine Yaklaşımı -Medârikü’t-Tenzîl ve Hakâiku’t-Te’vîl Örneği-”, 57/2 (2021), 561-594.
 24. Fatih Ulugöl, “Nesefî’nin Medârikü’t-Tenzîl Adlı Tefsirinde Arap Gramer ve Belâgatıyla İlgili Konulara Yapılan İşaretler”, 59/1 (2023), 285-316.
- 2.11. Âyet Tefsiri Hakkındaki Makaleler**
1. Abdurrahman Kasapoğlu, “Abdestin Sembol ve Dinî Tecrübe Boyutu”, 42/4 (2006), 93-108.
 2. Sadık Kılıç, “Tevbe 6. Ayeti Bağlamında Kur’an Hoşgörüsü ve Dini Çođulculuk Paradigması”, 50/2 (2014), 79-87.

3. Beytullah Aktaş, "Tevbe Suresi 60. Ayet Bağlamında Zekâtın Sarf Yerleri" 51/2 (2015), 67-86.

4. Abdülkadir Erkut, "Tevbe Suresinin 9/31. Ayeti Çerçevesinde Din Adamı ve Karizma İlişkisi", 51/4 (2015), 123-144.

5. Mustafa Ünver, "Nesî' Âyeti ve Modern Nesî Uygulamaları", 52/2 (2016), 43-68,

6. Ahmet Yazıcı, "A'râf Sûresi 189. ve 190. Âyetlerin Yorumlanmasında Rivayetlerin Etkisi Üzerine", 52/3 (2016), 107-127.

7. İbrahim Yıldız, "Kur'ân'da Hesap Günü Şahitleri", 53/4 (2017), 55-75.

8. Harun Bekiroğlu - Ahmet Taşdoğan, "İsrâiloğulları'nın Taşdığı Yük Meselesi: Tâhâ Sûresi 20/87. Âyetiyle İlgili Bir İnceleme", 56/3 (2020), 721-754.

9. Ömer Faruk Atan, "Bakara Sûresinin 184. Âyeti Bağlamında Orucun Fikhî Boyutu ve Tâkat Tartışmaları", 56/3 (2020), 999-1018.

10. İsmail Karagöz, "Nûr Sûresinin Üçüncü Âyeti Bağlamında Çok Anımlı Kelimelerin Âyetin Anlamına ve İçerdiği Hükme Etkisi", 58/1 (2022), 13-32.

11. Sema Yiğit, "el-Emru bi'l-Ma'rûf ve'n-Nehyü ani'l-Münker Âyetlerinin Kronolojik (Nüzûl Zamanı ve Nüzûl Sebepleri Yönünden) İncelemesi", 58/1 (2022), 61-98.

12. Enver Polatoğlu, "Nüzûl Süreci Bağlamında Hac Âyetlerinin Tahlili", 59/2 (2023), 409-444.

13. İsmail Karagöz, "Âl-İ İmrân Sûresinin 104. Âyeti Bağlamında Ma'rûfu Emir ve Münkeri Men Görevi", 59/2 (2023), 445-478.

2.12. Sûre Tefsiri Hakkındaki Makaleler

1. Hidayet Işık, "Asr Suresi Tefsiri Üzerine", 29/2 (1993), 67-73.

2. Mustafa Ünver, "Yusuf Kıssası Açısından Ahd-i Atik ve Kur'an-ı Kerim'e Karşılaştırmalı Bir Bakış", 37/2 (2001), 73-108.

2.13. Tefsir ile İlişkili Eserler Hakkındaki Makaleler

1. İsmail Karagöz, "Kur'an-ı Kerim'in Şifresi Adlı Eser Üzerine", 39/2 (2003), 7-28.
2. Müslüm Yıldırım, "Geschichte Des Qorâns (Kur'ân Tarihi)'ın Kaynakları -İslâmî Kaynaklar", 55/2 (2019), 259-311.

2.14. Dönemler Hakkındaki Makaleler

1. H. Mehmet Soysaldı, "Sahabenin Tefsir Anlayışı", 38/3 (2002), 45-56.
2. Nurettin Turgay, "Etbâu't-Tâbiîn Döneminde Tefsir Çalışmaları/Tefsir İlminin Tedvini", 49/4 (2013), 33-48.
3. Bayram Demircigil, "Sahâbenin Âyet İktibaslarının Bağlam Yönünden İncelenmesi", 58/2 (2022), 507-544.

2.15. Tefsir Eğitimi Hakkındaki Makaleler

1. Sümeyye Sevinç, - Rabia Yıldırım, "Tefsir Öğretiminde Metin Analiz Yönteminin Kullanımı (Özel Öğretim Yöntemleri Açısından Bir Yaklaşım)", 59/1 (2023), 121-142.

2.16. Kur'an'ın Tercümesi Hakkındaki Makaleler

1. Mehmet Kara, "Doğu ve Batı Türkçesinde Kur'an Tercüme ve Tefsirleri", 29/3 (1993), 25-36.
2. Hidayet Aydar, "Mehmed Âkif ve Kur'an-ı Kerim Tercümesi", 32/1 (1996), 43-56.
3. Hüseyin Yaşar, "Avrupa'da İlk Kur'an-ı Kerim Tercüme ve İlk Kur'an-ı Kerim Baskıları", 35/4 (1999), 101-112.
4. Ali Bulut, "Kur'an'daki Çok Anlamlı Kavramların Türkçeye Çevirisi Sorunu (İsraf Kavramı Örneği)", 42/1 (2006), 79-94.
5. Mehmet Ünal, "Bir Mukâvele'nin Serencâmı: Mehmed Akif'in Akîm Kalan Meâli Üzerine", 44/1 (2008), 7-30.

6. Hidayet Aydar, "Kur'an ve Tercüme (Göksel Alemde Tercüme Edilmiş Olabileceğine Dair Bir Deneme)", 46/3 (2010), 95-128.
7. İbrahim Hilmi Karlı, "Dindarlığımızın İnşasında Kur'an Meallerinin Rolü", 57/1 (2011), 31-52.
8. Mustafa Özel, "Elmalılı'nın Mealinin Bazı Özellikleri", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 553-576.
9. Hüseyin Yaşar, "Avrupa'nın Kur'an-ı Kerim'le Tanışması", Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 797-824.
10. M. Fatih Kesler, "Âl-i İmran Sûresi 7. Ayet Meâlini Yeniden Okumak", 49/4 (2013), 131-148.
11. İsmail Pırlanta, "Kur'an-ı Kerim'in Eski Türkçe ve Osmanlıca Tercüme Sürecine Bir Bakış", 50/2 (2014), 69-78.
12. Zülfikar Durmuş, "Elmalılı'nın Mealinde Çok Anlamlılık Problemine Yaklaşımı (Lafız-Mana İlişkisi)", 51/3 (2015), 57-77.
13. İsmail Çalışkan, "Kur'ân'ın Türkçeye Tercümesi Tarihine Yesevî'den Bakmak", 52/4 (2016), 29-44.
14. Osman Arpaçukuru, "Türk Belâgatında Hasır Yolları ve Kur'ân Meâllerinin Âyetlerdeki Hasrı Yansıtma Bakımından Değerlendirilmesi", 56/3 (2020), 1049-1086.
15. Mehmet Murat Karakaya, "Meal Okumanın Mahiyeti", 57/1 (2021), 53-74.
16. Bayram Köseoğlu, "Meallerde Kıssalara Rasyonalist Yaklaşım", 58/3 (2022), 929-954.
17. Cumali Baylu, "Tercüme Yöntemleri Bağlamında Kur'an'da Yer Alan Kinayeli İfadelerin Tercüme Usulü", 59/3 (2023), 925-940.

2.17. Multidisipliner Makaleler

1. Ali Çelik, "Kur'an ve Sünnet Bütünlüğü", 33/2 (1997), 27-38.
2. İsmail Karagöz, "Kur'ân ve Hadislerin Işığında Sabır ve İnsan", 38/1 (2002), 5-22.

3. Saffet Sancaklı, "Sûrelerin Faziletiyle İlgili Bazı Tefsirlerde Yer Alan Apokrif Hadislerin Kritiği", 38/3 (2002), 147-172.
4. H. Mehmet Soysaldı, "Kur'an Sünnet İlişkisi", 38/4 (2002), 21-32.
5. Şuayip Özdemir, "Kur'an'da Islah Kavramına Eğitim Açısından Bir Yaklaşım", 39/2 (2003), 111-128.
6. Yavuz Köktaş, "Yüce Kur'an'ın Tefsiri" Adlı Eserde Geçen Bazı Hadis Tenkidlerinin Değerlendirilmesi", 40/4 (2004), 59-98.
7. Sabri Türkmen, "Arapçada Çokanlamlılık ve Kur'an-ı Kerim", 46/2 (2010), 79-96.
8. Murat Sülün, "Sanat Eserini Ayetle Bezemenin Felsefesi -Mabed Örneğinde-, Kur'an'ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı (2012), 655-683.⁴⁸
9. Ali Toksarı, "Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kitap ve Sünnete Göre Özel Hayatın Gizliliği", 48/2 (2012), 7-30.
10. Adnan Adıgüzel, "Vedâ Hutbesi'ndeki Temel Prensipler ve Kur'ânî Temelleri", 52/3 (2016), 81-106.
11. Bayram Kanarya, "Kur'an ve Hadislerde 'Dil' Olgusuna Genel Bir Bakış", 55/1 (2019), 13-36.
12. Hasan Nas, "Vahiy-Siret İlişkisi Bağlamında Hz. Peygamber'in Risalet Sürecinde İlâhî İnyet Örnekleri", 57/3 (2021), 785-811.
13. Güven Ağırkaya, "Kur'ân ve Sünnet Birbirinin Neyi Olur?", 57/4 (2021), 1021-1060.
14. Recep Demir, "Kur'ân'daki Hikmet Kavramı Çerçevesinde Kur'ân-Sünnet Bütünlüğü", 57/4 (2021), 1061-1090.

⁴⁸ Bu makale yazarın aynı derginin 2010 yılında yayımlanan 46. cildinin 4. sayısında yayımlanan aynı başlıklı makalesinin mükerrer olarak yayımlanmış halidir. bk. Murat Sülün, "Sanat Eserini Ayetle Bezemenin Felsefesi -Mabed Örneğinde-, *Diyanet İlmî Dergi* 46/4 2010, (109-136).

2.13. Tefsir ile İlişkili Eserler Hakkındaki Makaleler

1. Halil Altuntaş, “Cami Dersleri Kapsamında Kur’an Meali Okuyacak Din Görevlilerine Bazı Notlar”, 36/2 (2000), 59-76.

2. Mustafa Ünver, “Kur’an Ekseninde Din Görevlisinin Dikkate Alması Gereken Hususlar”, 41/3 (2005), 71-92.

2.19. Tahkik Türündeki Makaleler

1. Murat Akkuş - Zafer Onur, “Erzurumlu İbrahim Hakkı’nın Tecvîdü’l-Kur’ân Bi Lisâni’l-‘Arabî İsimli Risalesi: Tahkik ve Tahlil”, 57/1 (2021), 13-52.

2. Zakir Aras, “Fâtiha Sûresi Tefsiri: Sâdî Çelebi’nin (ö. 945/1539) Er-Risâletü’s-Sa’diyye Adlı Eserinin Tahlil ve Tahkiki”, 60/3 (2024), 873-914.

2.20. Çeviri Makaleler

1. M. Beyyûmî Mehrân, “Tarihî Bir Kaynak Olarak Kur’ân-ı Kerim”, çev. İdris Şengül, 32/1 (1996), 107-114.

2. Abdurrazzak b. İsmail Hermas, “Medine Tefsir Okulu”, çev. Musa Kazım Yılmaz, 35/3 (1999), 13-26.

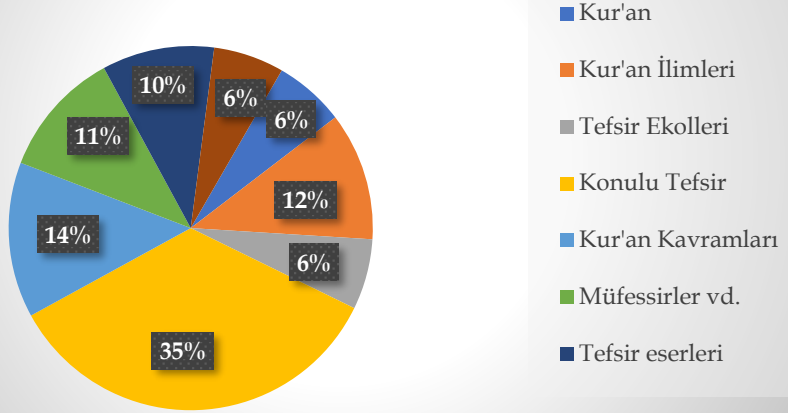
3. Muhammed Beyyûmî Mehrân, “Kur’ân Tarihi”, çev. İdris Şengül, 38/3 (2002), (31-44).

4. Mohammad A. Chaudhary, “Oryantalizmin Kıraat Farklılıklarına Bakışının Tenkidi: Arthur Jeffery Örneği” çev. Mahmut Ay, Kur’an’ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur’an Özel Sayısı (2012), 577-593.⁴⁹

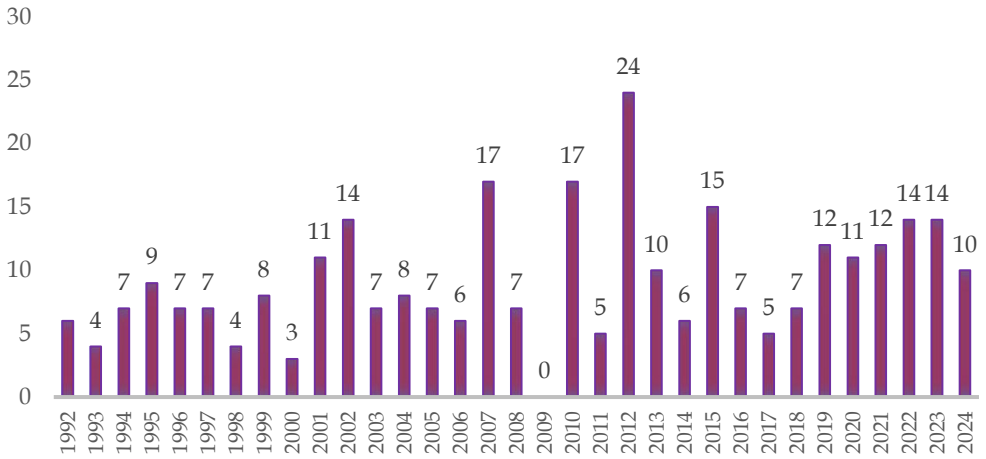
Ekler: *Diyanet İlmî Dergi’de 1992-2024 Yılları Arasında Tefsir Anabilim Dalı Hakkında Yayımlanmış Makalelere İlişkin İstatistikleri Gösteren Tablolar*

⁴⁹ Bu makale yazarın daha önce *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi’nde* yayımlanan makalenin mükerrer halidir. bk. Mohammad A. Chaudhary, “Oryantalizmin Kıraat Farklılıklarına Bakışının Tenkidi - Arthur Jeffery Örneği”, çev. Mahmut Ay, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 25 (2002), 189-204.

Diyanet İlmî Dergi'de 1992-2024 Yılları Arasında Tefsir Anabilim Dalı Hakkında Yayımlanmış Makalelerin Konusal Dağılımı

Diyanet İlmî Dergi'de 1992-2024 Yılları Arasında Tefsir Anabilim Dalı Hakkında Yayımlanmış Makalelerin Yıl Bazında Sayısal Dağılımı

Sonuç ve Değerlendirme

Diyanet İlmî Dergi'si'nin akademik bir hüviyet kazandığı 1992 yılı ile 2024 yılları arasındaki tefsir anabilim dalına ilişkin makalelerin incelendiği bu çalışmada mezkûr dergiye ait 21 ciltte yayımlanan 84 sayı incelenmiştir. Bu tarihler arasında toplam 1186 makale yayımlanmış olup bunların tefsir anabilim dalı hakkında olanlarının sayısı dergide mükerrer yayımlanan 7 makale dahil 301'dir. Bir başka deyişle *Diyanet İlmî Dergi'si* de 1992-2024 yılları arasında yayımlanan tefsir anabilim dalı hakkında yayımlanan makalelerin toplam makalelere oranı 1/4 civarındadır. Bununla birlikte uzmanlık alanı tefsir anabilim dalı olmayan akademisyenlerin de bu anabilim dalına ilişkin makale kaleme aldıkları görülmektedir. Bu durum Tefsir ilminin sınırlarının net bir şekilde çizilememesi ve disiplinler arası çalışmalara olan rağbet ile açıklanabilir.

Dergide mezkûr tarihler arasında yayımlanan ilk makaleler, konulu tefsir alanındadır. Bunlar İsmail Cerrahoğlu'nun, "Peygamberimizin Örnek Ahlâkı ve İnsanî Esaslar", M. Kazım Yılmaz'ın, "İnsan Hakları Üzerine Bazı Tahliller" ve Şevki Saka'nın "Kur'an'a Göre İnanç Hürriyeti" başlıklı makaleleridir. Her üç makale de 1992 yılında derginin 28. cildinin 1. sayısında yayımlanmıştır.

Diyanet İlmî Dergi'si de tefsir anabilim dalı hakkında yayımlanmış makaleleri Kur'an, Kur'an tarihi, Kur'an'ın anlaşılması ve yorumlanması, Kur'an ilimleri, tefsir ekolleri, konulu tefsir, Kur'an kavramları, Kur'an semantiği, müfessirler, tefsir eserleri, âyet ve sûre tefsirleri, Tefsir ile ilişkili eserler, dönem çalışmaları, tefsir eğitimi, Kur'an tercümeleleri, multidisipliner çalışmalar, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görev alanına giren çalışmalar, tahkik ve çeviri çalışmaları olmak üzere yirmi başlıkta incelemek mümkündür.

Araştırma sonucunda *Diyanet İlmî Dergi'si* de mezkûr tarihler arasında Kur'an hakkında 15, Kur'an tarihi hakkında 6, Kur'an'ın anlaşılması ve yorumlanması hakkında 5, Kur'an ilimleri hakkında 27, tefsir ekolleri hakkında 15, konulu tefsir hakkında 84, Kur'an kavramları hakkında 33, Kur'an semantiği hakkında 5, müfessirler hakkında 26, tefsir eserleri hakkında 24, âyet tefsirleri hakkında 13, sûre tefsirleri hakkında 2, Tefsir ilmiyle ilişkili eserler hakkında 2, dönemler hakkında 3, tefsir eğitimi hakkında 1, Kur'an tercümeleleri hakkında 17, multidisipliner konularda 15, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görev alanına giren konularda 2, tahkik türünde 2 ve çeviri türünde 4 makale

yayımlandığı görülmektedir. Görüldüğü üzere makalelerde sayısal olarak konulu tefsir, Kur’an kavramları, müfessirler, tefsir eserleri Kur’an tercümelere hakkındaki çalışmalar ile multidisipliner çalışmalar öne çıkmaktadır. Bunda Diyanet İşleri Başkanlığı’nın halkı dinî konularda aydınlatma görevinin etkisi olduğu açıktır. Zira bu makalelerde daha çok halkın ihtiyaç duyduğu Tefsir ilminin temel meselelerine yoğunlaşıldığı görülmektedir.

Diyanet İlmî Dergi’de yayımlanan makalelerdeki belli konuların bazı yıllarda öne çıktığı görülmektedir. Buna göre dergide Kur’an kavramlarına ilişkin makalelerin 1997, 1999, 2007; konulu tefsir hakkındaki makalelerin 1992, 1998, 2004, 2007, 2012, 2023, 2024; Kur’an ilimleri hakkındaki makalelerin 2001, 2017, 2023; mutidisipliner çalışmaların 2002, 2021; müfessirler hakkındaki makalelerin 2011; tefsir eserleri hakkındaki makalelerin 2015, 2019, 2020; âyet tefsirleri hakkındaki makalelerin 2015, 2016, 2023; Kur’an, Kur’an tarihi, tefsir ekolleri ve Kur’an tercümelere hakkındaki makalelerin 2012, Kur’an semantiği hakkındaki makalelerin ise 2022 yılında sayıca diğer yıllara oranla daha çok yayımlandığı görülmektedir.

Diyanet İlmî Dergi’de yayımlanan makalelerin bir kısmının başka dergilerde yahut derginin önceki sayılarında yayımlananlardan oluştuğu görülmektedir. Özellikle 2012 yılında yayımlanan Kur’an’ın Nüzûlünün 1400. Yılı Anısına Kur’an Özel Sayısı’nda tefsir anabilim dalına ilişkin birçok makalenin mükerrer olarak yayımlandığı görülmektedir. Dergide ayrıca farklı zamanlarda aynı konuların ele alındığı makalelerin de yayımlandığı görülmektedir. Bu çerçevede Kerim Buladı’nın, “Kur’an Kendisini Nasıl Tanıtır?”, Muhammed Çelik’in, “Kur’an’ın Kendini Tanıtması”, Mehmet Ünal’ın, “Kur’an Kendisini Nasıl Tanıtır?”; Mustafa Çetin’in, “Hz. Peygamber’e Nazil Olan Kur’ân-ı Kerim’i Anlamak”, “Kur’an’ı Anlamak”; Veli Ulutürk’ün, “Kur’an’da İmam ve Ümmet Kelimelerinin Manaları” ile Nihat Uzun’un, “Kur’an’da Ümmet Kavramı” başlıklı makaleleri örnek verilebilir.

Diyanet İlmî Dergi’de yayımlanan makaleler konusal açıdan incelendiğinde Kur’an hakkındaki makalelerde Kur’an’ın mahiyeti ve fonksiyonu; Kur’an tarihi hakkındaki makalelerde Kur’an’ın nüzulü ve kitaplaşması; Kur’an’ın anlaşılması ve yorumlanmasıyla ilgili makalelerde Kur’an’ın anlaşılması; Kur’an ilimleriyle ilgili makalelerde kıraat; tefsir ekolleriyle ilgili makalelerde

bilimsel tefsir ve dilbilimsel tefsir; konulu tefsir ile ilgili makalelerde sosyolojik konular; Kur'an kavramları hakkındaki makalelerde insanın bireysel ve sosyolojik yönü ile ilgili kavramlar; Kur'an semantiği ile ilgili makalelerde sözcüksel anlambilim; müfessirler hakkındaki makalelerde Mâtürîdî (ö. 333/944), Gazzâlî (ö. 505/1111), Elmalılı M. Hamdi Yazır (ö. 1942) ve Mehmet Âkif (ö. 1936), tefsir eserleri ile ilgili makalelerde Mâtürîdî'nin *Te'vîlâtü'l-Kur'ân*'ı ile Elmalılı M. Hamdi Yazır'ın *Hak Dini Kur'an Dili* adlı eserleri, âyet tefsirleri ile ilgili makalelerde sosyolojik ve fıkhi içerikli âyetler, sûre tefsirleriyle ilgili makalelerde el-Asr sûresi, Tefsir ilmiyle ilgili makalelerde Theodor Nöldeke'nin (ö. 1930) *Geschichte Des Qorâns (Kur'ân Tarihi)* ve Ömer Çelakıl'ın *Kur'an-ı Kerim'in Şifresi* adlı eserleri, dönemler hakkındaki makalelerde sahabe ve tâbiûn dönemleri, tefsir eğitimi hakkındaki makalelerde tefsir eğitim yöntemi analizi, Kur'an tercümeleme hakkındaki makalelerde Kur'an'ın tercüme serüveni ve literatürü, multidisipliner çalışmalarda Kur'an ve sünnet ilişkisi ile konuların her iki kaynak açısından ele alınması, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görev alanı ile ilgili makalelerde din görevlilerine tavsiye niteliğinde konular, tahkik türündeki çalışmalarda tecvid eserleri ve sûre tefsirleri, çeviri makalelerde de tefsir tarihi ve kıraate ilişkin konulara ağırlık verildiği görülmüştür. Bu makaleler arasında az da olsa başlıkla içeriğin uyuşmadığı makale bulunmaktadır. Bu çerçevede Ahmet Yazıcı, "A'râf Sûresi 189. ve 190. Âyetlerin Yorumlanmasında Rivayetlerin Etkisi Üzerine" başlıklı makalesinde ilgili âyetlerin dirayet yoluyla ulaşılan yorumlarına da yer verildiği görülmektedir.

*Diyanet İlmî Dergi'*de çok sayıda makalesinin yayımlanması yönüyle bazı yazarlar dikkat çekmektedir. Bunlar arasında çoğunluğu konulu tefsir alanında olmak üzere 24 makale ile en çok çalışması bulunan İsmail Karagöz'dür. Kerim Buladı, H. Mehmet Soysaldı ve Abdurrahman Kasapoğlu 6 makale ile ikinci sırada gelmektedir. 5 makalesi ve 2 tercümesi ile İdris Şengül, 4 makale ile Nurettin Turgay ve Ziya Şen, 3 makale ile İsmail Cerrahoğlu, İbrahim Hilmi Karslı, Musa Bilgiz, Cüneyt Eren ve Sabri Türkmen *Diyanet İlmî Dergi'*de en çok makale yayımlayan yazarlar arasında yer almaktadır.

*Diyanet İlmî Dergi'*de mezkûr tarihler arasında tefsir anabilim dalı hakkında yayımlanan makaleler yıllara göre sayısal açıdan incelendiğinde önümüze dalgalı bir tablo çıkmaktadır. Dergide tefsir anabilim dalına ilişkin

hiçbir makalenin yayımlanmadığı yıllar olduğu gibi yirminin üzerinde makale yayımlanan yıllar da olmuştur. Örneğin 2009 yılında *Diyanet İlmî Dergi’* de tefsir anabilim dalına ilişkin hiçbir makale yayımlanmazken 2012 yılında 25 makalenin yayımlandığı görülmektedir. 2012 yılındaki bu artışın nedeni *Kur'an'ın Nüzulünün 1400.Yılı Anısına Kur'an Özel Sayısı*'nda bir bütünlük sağlamak amacıyla *Diyanet İlmî Dergi’* de daha önce yayımlanmış makalelerle yeni makalelerin bir aradan yayımlanmasıdır.

Yayın hayatına başladığı 1960 yılından günümüze tefsir anabilim dalında farklı başlıklarda yüzlerce makaleyi bilim dünyasına kazandıran *Diyanet İlmî Dergi* bu misyonunu başarı ile sürdürmektedir. Bununla birlikte dergide daha çok halka hitap eden konulu tefsir ve Kur'an kavramları ile ilgili çalışmalara yer verildiği; bununla birlikte Kur'an tarihi, Kur'an'ın anlaşılması ve yorumlanması, tartışmalı konular, multidisipliner çalışmalar ile oryantalistlerin Kur'an ve tefsir anlayışına ilişkin makalelere yeterince yer verilmediği görülmektedir. *Diyanet İlmî Dergi’* de mezkûr konulara ilişkin makalelere daha fazla yer verilmesinin derginin makale çeşitliliğini ve kalitesini artıracak; bu durumun da derginin uluslararası indekslere girmesini hızlandırıcı bir rol oynayacağı ifade edilmelidir. Bu çalışmanın tefsir anabilim dalı nezdinde *Diyanet İlmî Dergi’* de yayımlanan makalelerin kalitesinin ve çeşitliliğinin artmasına katkı sağlayacağını umut etmekteyiz.

Kaynakça

Alanka, Deniz. “Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi: Teorik Bir Çerçeve”. *Kronotop İletişim Dergisi* 1/1 (2024), 64-84. <http://dergipark.org.tr/tr/pub/kronotop/issue/82784/1405579>

Aybey, Salih. “Diyanet Aile Dergisi’nin Aile Bireylerinin Din Eğitime ve Huzuruna Katkısı Açısından Değerlendirilmesi”. *Diyanet İlmî Dergi* 58 (2022), 357-394.

Aydeniz, Hediyeullah. “Türkiye’de Akademik Bilgi Üretimi-2: Hediyeullah Aydeniz İle Akademik Dergiciliğe Editör Penceresinden Bakmak” (Görüşmecisi: Ahmet Güven, Düşünce ve Toplum Sosyal Bilimler

Dergisi 3, Görüşme 2020).
<http://dergipark.org.tr/tr/pub/dusuncevetoplum/issue/58478/844688>

Baltacı, Ali. "Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?" *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 5/2 (2019), 368-388.
<https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>

Bulut, Mehmet. "Diyanet Dergisi/Diyanet İlmî Dergi Genel Fihristi ve İndeksi: 1-34". *Diyanet İlmî Dergi* 34/4 (1998), 1-182.

Bulut, Mehmet. "Diyanet İlmî Dergi 30. Cilt Alfabetik Fihristi". *Diyanet İlmî Dergi* 30/4 (1994), 125-128.

Bulut, Mehmet. "Diyanet İlmî Dergi 32. Cilt Toplu Fihristi (1996)". *Diyanet İlmî Dergi* 32/4 (1996), 123-128.

Demir, Abdullah. "Türkiye'de Hakemli Dergi Yayıncılığı: Mevcut Durum ve İhtiyaçlar » İSNAD Atf Sistemi". *İSNAD Atf Sistemi* (blog), 28 Eylül 2023.
<https://www.isnadsistemi.org/genel/turkiyede-hakemli-dergi-yayinciligi-mevcut-durum-ve-ihtiyaclar/>

Gönenç, Aslı Yapar. "Türkiye'de Dergiciliğin Tarihsel Gelişimi". *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 29 (2011), 63-78.
<https://doi.org/10.17064/iüifhd.09388>

Güler, Halit. "Dinî Yayıncılık ve Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları". *Diyanet İlmî Dergi* 29/2 (1993), 31-40.

Koç, Mustafa. "Diyanet İlmî Dergi'de Din Bilimleri ile İlgili Yayınlanan Makaleler (1962-2004) Üzerine Bibliyografik Bir Araştırma". *Diyanet İlmî Dergi* 41/2 (2005), 111-144.

Koçak, Nazmi. *Türkiye Akademik Dergiler Rehberi (2007-2008)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2008.

Kozak, Nazmi. "Türkiye'de Yayınlanan Akademik Dergilerin Niteliklerindeki Zaman İçerisindeki Değişim Nedenleri: Sağlık, Sosyal ve Teknik Bilim Alanlarında Yayınlanan Dergiler Üzerine Bir İnceleme". *Bilgi Dünyası* 4/2 (2003), 146-174. <https://doi.org/10.15612/BD.2003.504>

Köksoy, Mümin. "Uluslararası Bilimsel Dergiler ve Bilig" 8 (1999), 1-11.

Kubicek, Paul. “Akademik Dergiler Ne İşe Yarar?” (Görüşmecî: Funda Başaran vd., Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi 40, Görüşme 2024).

Marusic, Matko. “The Purpose of Scientific Journals: Small Is Important”. *The Journal Of Tehran University Heart Center* 4/3 (2009), 143-147.

Özdemir, Azime Nehir - Alpaydın, Yusuf. “Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Yayıncılık: Üniversite Dergilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”. *Yükseköğretim Dergisi* 8/1 (2018), 9-22. <http://dergipark.org.tr/en/pub/yuksekogretim/issue/41132/497181>

Santos-Rego, Miguel A. vd. “Research and Knowledge Transfer in Educational Sciences: An Issue of Social Justice”. *Ediciones Universidad De Salamanca* 36/2 (2024), 119-137. <https://doi.org/10.14201/teri.31655>

Tel, Hasan - Akyol, Ayşe. “Kelile ve Dimne Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi”. *Türk Dili ve Edebiyatı İncelemeleri Dergisi* 2/1 (2024), 94-114. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12625546>

Thyer, Bruce A. “The Importance of Journal Articles”. *Preparing Research Articles*. 1-12. ed. Bruce A. Thyer. England: Oxford University Press, 2008.

Tonta, Yaşar. *Dünyada ve Türkiye’de Akademik Dergicilik ve Yönelimler*. Dünyada ve Türkiye’de Akademik Dergicilik ve Yönelimler Raporu. Ankara: Tedmem, 2015.